

КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОГО КОНТРОЛЮ В УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

In thesis were defined criterias of an effective control in the management of the organization. These include inclusiveness, clear strategic orientation and results-orientation. Compliance with these criterias is the key to successful control in the organization.

В сучасному менеджменті виділяють п'ять загальних функцій менеджменту, які беруть участь в усіх управлінських процесах організації. Однією з них є функція контролювання. Завдяки контролю можливо прослідкувати і перевірити відповідність діяльності організації встановленим стандартам та виявити допущені відхилення від прийнятих управлінських рішень вищим керівництвом. З метою підвищення ефективності контролю було розроблено ряд критеріїв, що структурують і сприяють успішному управлінню організацією.

Дослідженням поняття «контролю» займалися чимало вчених, зокрема такі як, О. Є. Кузьмін, Б. П. Громовик, П. Ф. Друкер, Л. Дорофєєва, М. Альберт, М. Мескон, Ф. Хєдоурі, І. П. Стуканова та Скібіцька Так, у своїй праці «Менеджмент» Л. Дорофєєва визначає контроль як спостереження і регулювання процесів і діяльності працівників в організації для досягнення запланованих цілей [2, с. 413]. М. Альберт, М. Мескон та Ф. Хєдоурі розглядають поняття «контролю» як фундаментальний аспект процесу менеджменту, без якого неможливі такі функції менеджменту як, планування, організація та мотивація [1, с. 279]. І. Стуканова розглядає контроль як процес, що забезпечує ефективне досягнення цілей організації [4].

На основі вивчення праць вітчизняних і зарубіжних авторів можливо дійти висновку, що під ефективним контролем слід розуміти сукупність критеріїв, що сприяють дієвому контролю в управлінні організацією. Значною мірою ефективність контролю визначається розробленням принципів, інструкцій, правил, а також критеріїв оцінки показників, що вимірюють окремі сторони діяльності. Ними можуть бути всеохоплюючий характер контролю, чітка стратегічна спрямованість та орієнтованість на результати. Ефективний контроль враховує всі фактори, як зовнішні, так і внутрішні, що можуть впливати на діяльність організації загалом. Важливо розуміти також, якими є основні сфери діяльності організації, оскільки внутрішні процеси і зовнішня ситуація впливатимуть на контроль в управлінні організацією. Через великі розміри організації доречно передавати частково функцію контролювання на самих виконавців поставлених завдань. Для того щоб контроль міг якісно виконувати своє завдання, тобто забезпечити досягнення цілей організації, він повинен відображати пріоритети організації відповідно до стратегічної спрямованості її діяльності [3, с. 29]. Контроль має відбивати стратегічні цілі організації та орієнтуватися на досягнення конкретних кінцевих результатів. Кінцева мета контролю полягає не в тому, щоб зібрати інформацію, визначити стандарти і виявити проблеми, а в тому, щоб допомагати працівникам розв'язати завдання, які стоять перед організацією. Важливим критерієм контролю в організації є орієнтація на кінцевий результат, він полягає у підпорядкуванні всіх дій щодо контролю бажаних цілей і очікуваних результатів діяльності підприємства.

У підсумку контроль можна назвати ефективним тільки тоді, коли організація фактично досягає запланованих цілей і в змозі сформулювати нові, що забезпечать її успішне функціонування в майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Мескон М., Альберт М., Хєдоурі Ф. Основы менеджмента. Москва: Дело, 2004. 492 с.
2. Дорофєєва Л. И. Основы теории управления: учеб.- метод. комплекс. Москва–Берлин : Директ-Медиа, 2015. 450 с.
3. Решетняк О. І. Планування та контроль на підприємстві: навч. посіб. для студентів вищих навч.закладів. Харків : ХГУ НУА, 2012. 348 с.
4. Стуканова И. П. Менеджмент: учеб. пособ. Москва : Моск. гос. индустр. ун-т, 2005. 224 с.